

Dokumenttyp: Yttrande

Datum: 2016-09-05

Tjänsteställe: Kansli
Handläggare: Kerstin Söderlund
E-postadress: kerstin.soderlund@smedjebacken.se
Telefonnr: 0240-660090

Mottagare: Kommunstyrelsen

Diarienummer: 2016/307

Regional indelning – tre nya län (SoU 2016:48), diariernr Fi2016/02568/K

Ja till Svealands län och landsting

Smedjebackens kommuns sammanvägda bedömning av Indelningskommitténs förslag om att bilda ett nytt landsting i Svealands län 2019 är att det finns objektivt bärande skäl för att genomföra förslaget och att det medför bestående fördelar i enlighet med indelningslagens krav och tillstyrker det.

Smedjebackens kommun instämmer i att den föreslagna geografien för Svealands läns landsting, i en nationell avvägning, är en god utgångspunkt för det kommande landstinget. Att Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Västmanlands och Örebro län bildar ett nytt län och ett nytt landsting är en utmaning som innebär att våga tänka nytt och att se möjligheterna.

Smedjebackens kommun gränsar till kommuner i både Örebro län och Västmanlands län. För vår del finns det stora fördelar med att ingå i samma län som dessa kommuner. Det finns åtskilliga exempel som både rör sjukvård, kollektivtrafik och näringsliv där nuvarande läns-, landstings- och regiongränsen har hindrat eller försvårat samarbetet med våra grannkommuner.

Under mer än 20 år har staten, näringslivet och civilsamhället successivt omorganiserat sig i regioner större än dagens små län. Det har lett till en oacceptabel asymmetri, som gör att de tre stora länen har andra förutsättningar än de 18 mindre länen. Reformeringen av samhällsorganisationen på regional nivå behöver fullföljas. Kommunen delar kommitténs analys att sex jämnstarka regioner, med kapacitet att bedriva regional utveckling och att fullgöra uppdragen inom exempelvis hälso- och sjukvård för sina medborgare är rätt väg att gå.

Regeringen bör vara tydlig och i kommande proposition lägga fast att i ett andra steg 2023 ska reformen fullföljas så att Sverige då blir indelat i totalt sex län samt att relevanta statliga myndigheter ska följa landstingsindelningens båda steg.

God granne

Svealands län kommer att gränsa till samtliga föreslagna län utom Skåne/Blekinge. Detta gör att det är väsentligt att bygga upp goda grannrelationer inom alla samhällsområden.

Hälso- och sjukvården behöver en större organisation

Hälso- och sjukvårdens framtida utmaningar kommer att kunna hanteras på ett bättre sätt i större demokratiskt styrda landsting än i dagens samverkansnämnder. De förhandlingslösningar som nämnden kan åstadkomma är inte tillräckligt kraftfulla för att åstadkomma den önskvärda utvecklingen.

Regionens storlek är viktig för möjligheten att ta ett samlat ansvar för hela vårdkedjan inklusive den högspecialiserade vården. Ökad kunskap, demografisk förändring och ökade krav från medborgarna innebär att vården framöver också kommer att behöva genomföra stora investeringar. Små landsting har ett litet befolkningsunderlag och därmed en för liten ekonomi för att klara dessa framtida stora investeringsbehov. I dessa och andra välfärdsfrågor är samspelet med kommunerna en viktig framgångsfaktor.

Stärkt kapacitet för forskning och utveckling

Det föreslagna Svealands län kommer att innehålla många starka företag, lärosäten och en hälso- och sjukvård med sammantaget en betydande forsknings- och utvecklingskapacitet. Genom ett strategiskt och systematiskt utvecklingsarbete inom det nya länet kommer en kraftsamling av resurser att främja en hållbar tillväxt än bättre än i dagens mindre län och landsting. Kommunen anser att detta ger ökade möjligheter att stärka näringslivets utveckling i hela det nya länet.

Smedjebackens kommun har mycket gemensamt med övriga kommuner i Bergslagen. Vi har en historia som sträcker sig fler hundra år tillbaka i tiden med järnhanteringen som gemensam grund. Vi är vana att samarbeta inom olika konstellationer som bland annat rör turism (Ekomuseum Bergslagen), näringsliv (Triple Steelix) och infrastruktur (Tåg i Bergslagen). Det finns inom Bergslagen även till stora delar en gemensam arbetsmarknad och liknande näringslivsstruktur. I många av Bergslagskommunerna är högteknologisk stålhantering basen i näringslivet och ABB i Ludvika och Västerås är världsledande inom elkraft och automation. För oss är det positivt att Bergslagen nu samlas i mitten av det nya Svealands län.

Demokratin kan utvecklas

En av de viktigaste utgångspunkterna för en fortsatt reformering är, som kommittén tydligt redovisar, att gå från indirekt valda till direkt valda beslutsorgan. Dagens gränsöverskridande beslutsformer inom till exempel sjukvårdsregionerna och infrastrukturplaneringen kommer att i allt väsentligt ersättas av beslut i ett direktvalt fullmäktige. Detta är ett viktigt steg för att stärka demokratin.

Vi är väl medvetna om de utmaningar som en större geografi innebär. De förtroendevalda måste vara tillräckligt många, representativa och geografiskt spridda för att skapa en bred kontaktyta gentemot kommuner, näringsliv, civilsamhälle och enskilda medborgare. Organisering med nämnder och beredningar som, inom sina mandat, får ansvar för geografiska delar av det nya länet kan bidra till närhet och tydliga kopplingar till det nya landstinget.

Smedjebackens kommun menar att större regioner innebär att det nya landstinget i Svealand får en kraftfullare röst nationellt och internationellt. Det nya länet får också en ökad samlad kapacitet när det gäller att till exempel skapa effektiv sjukvård och kollektivtrafik och att uppnå önskade resultat.

Kommunerna som medspelare

Kommunernas insatser och betydelse såväl inom det regionala utvecklingsarbetet som inom välfärdsområdet kan inte nog understrykas. Samspelet mellan landstinget och de drygt 60 kommuner som kommer att finnas i länet kräver nya arbetsformer och en ny organisering.

Smedjebackens kommun menar att de förutsättningar som kommer att gälla i Svealands län sätter ramarna för hur samspelet mellan landsting och kommuner ska byggas upp. De utvärderingar som gjorts i Västra Götalandsregionen visar att mindre kommuner fått ett större inflytande i den större regionen. I det nya skapas legitimitet och gemensam utvecklingskraft. Likaså måste de skilda förutsättningarna i de olika delarna av det nya länet beaktas.

Detta är en viktig och central fråga som måste diskuteras och beslutas av det nya landstinget i nära samråd med kommunerna. Denna process måste genomföras parallellt med att det nya landstinget tar form, så att samspelet mellan kommuner och landsting säkerställs i den nya organisationen.

Landstinget ska ha det regionala utvecklingsansvaret

Med bildandet av nya län får den politiska nivån i form av de nya landstingen även fortsättningsvis statens förtroende att leda det regionala utvecklingsarbetet och ta det territoriella ansvaret. Smedjebackens kommun tillstyrker Indelningskommitténs förslag om att det är landstingen som ska ha det regionala utvecklingsansvaret.

Infrastruktur, kollektivtrafik och kultur

Arbetsmarknadsregionerna blir allt större, människor pendlar allt längre till sina arbeten och företagen är beroende av en god infrastruktur för att kunna växa. Den nya regionbildningen speglar på ett bättre sätt människors naturliga rörelsemönster.

Den tilltänkta Svealandsregionen har många industrikommuner och en regionbildning kan bidra till att lyfta industrins villkor och utmaningar, stärka forskning, innovation och transportutmaningar. Bergslagsbanan går till exempel genom Gävleborg, Dalarna, Örebro och Värmland. Längs den sträckan finns ett flertal företag som är gravt järnvägsberoende. Dalabanen är ytterligare ett exempel på ett kommunikationsstråk som går genom flera län i den tilltänkta regionen och som är viktig för näringslivets kompetensförsörjning, regionens turismnäring och studeranden.

Smedjebackens kommuns primära infrastruktur via riksväg 66 och Bergslagspendeln sträcker sig i stråket mellan Ludvika och Västerås. Strömsholms kanal binder samman vår kommun med Mälaren. Den nya Svealandsregionen kan ytterligare stärka det stråket och hjälpa oss med målet att utvidga vår arbetsmarknad mot Mälardalen.

Skapandet av en ny regional kollektivtrafikmyndighet ger möjlighet att organisera kollektivtrafiken där de gamla gränserna tänks bort. En samordning av tåg- och busstrafik och samordnade taxor över dagens länsgränser stärker kollektivtrafikens konkurrenskraft.

Kultur- och fritidslivet är viktigt för den lokala identiteten och Dalarna har en bred tradition av utövande inom musik, film och spelutveckling på alla nivåer. Bildandet av en storregion måste stärka förutsättningarna för en fortsatt utveckling av det lokala kulturlivet, de lokala platsernas attraktivitet och identitet. Det gynnar också den nya regionen.

Större och bredare uppdrag

Region Skåne och Västra Götalandsregionen har visat att den regionala politiska nivån är både beredd och kapabel att axla ansvar som traditionellt funnits i staten.

Framöver bör regeringen pröva om inte regional politisk nivå kan ta ansvar för frågor inom fler politikområden. Vi menar att infrastruktur i vägar, järnvägar och bredband, liksom delar av arbetsmarknadspolitiken, utbildningspolitiken, forskningsfinansiering och ett vidgat ansvar för den nationella delen av kulturpolitiken är exempel på sådant som kan diskuteras flyttas hit.

Flerkärnig förvaltningsstruktur

I det nya länet kommer såväl landstingets förvaltningsorganisation som länsstyrelsen och berörda sektorsmyndigheter med regional organisering att behöva välja lokaliseringssorter. Smedjebackens kommun menar att samtliga dessa processer bör ske i ett sammanhang. I det fall residensstäder förlorar arbetstillfällen ska dessa kompenseras med nya statliga jobb.

Finansieringsprincipen gäller

Finansieringsprincipen ska gälla också en reform som denna. De merkostnader som uppkommer enligt förslaget ska enligt Smedjebackens kommuns uppfattning finansieras av staten. Det är inte rimligt att de förändringar som genomförs genom riksdags- och regeringsbeslut ska belasta den del av befolkningen som finns i det föreslagna Svealand.

Klargör roller på regional nivå

Kommittén måste i sitt fortsatta arbete söka lösningar för att dels ge de nya landstingen ett tydligt mandat att leda utvecklingen inom sitt territorium och dels säkerställa att myndigheterna, inklusive länsstyrelsen, ges en ny roll på den regionala spelplanen. Vår uppfattning är att nya roller, samspel och samverkan måste utformas med utgångspunkt i den nya situationen.

Nytt begrepp i stället för landsting?

Begreppet region är etablerat för de landsting som övertagit det regionala utvecklingsansvaret, inte minst i Region Skåne och Västra Götalandsregionen. Numera är det endast vid allmänna val som begreppet landsting används för den regionala politiska nivån. För Svealands län skulle det som kommittén benämner Svealands läns landsting i stället med detta förslag komma att heta Region Svealand.

Kommunfullmäktige

Plats och tid Sessionssalen kommunhuset, måndagen den 19 september 2016 kl 18:00-22.00

Beslutande Ledamöter och ersättare
Se närvarolista på sida 2

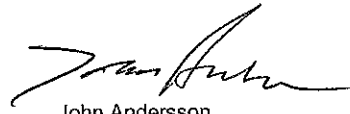
Övriga närvarande Se närvarolista på sida 2

Justerare John Andersson och Boris Norrlén

Justerings plats och tid Kommunhuset, onsdag den 21 september 2016, klockan 15.00

Underskrifter Sekreterare Paragrafer §§ 57-70
Mona Hyttsten

Ordförande
Kjell Midér

Justerare
John Andersson

Boris Norrlén

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Instans Kommunfullmäktige

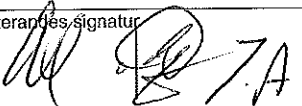
Sammanträdesdatum 2016-09-19

Datum då anslaget sätts upp 2016-09-22 Datum då anslaget tas ned 2016-10-14

Förvaringsplats för protokollet Kommunhuset

Underskrift
Mona Hyttsten

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunfullmäktige

§ 57

Dnr 2016/00307

Remiss: Regional indelning - tre nya län (SOU 2016:48)

Kommunfullmäktiges beslut

Smedjebackens kommuns yttrande gällande regional indelning – tre nya län, godkänns enligt upprättat förslag.

Ärendebeskrivning

Smedjebackens kommun har inbjudits att lämna remissvar på Indelningskommitténs delbetänkande Regional indelning – tre nya län (SOU 2016:48). Remissvar ska lämnas senast den 6 oktober 2016.

På regional nivå arbetar Landstinget Dalarna och Region Dalarna för närvarande med att utarbeta ett gemensamt yttrande. Länets kommuner, som samtliga har möjlighet att avge remissvar, har möjlighet att använda det gemensamma yttrandet som underlag för ett lokalt remissvar.

Kommunchef Kerstin Söderlund har utarbetat ett förslag till yttrande från Smedjebackens kommun som till största del bygger på det gemensamma underlaget. Vissa kompletteringar har gjorts för att betona för Smedjebackens kommun viktiga frågor.

Centerpartiet, Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna har upprättat egna förslag till remissyttranden.

Beslutsgång

Fredrik Rönning (S), Lotta Gunnarsson (M) och Calle Morgården (MP) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Göran Engström (C), Jan Tholerus (C) och Jan-Erik Lind (MP) yrkar bifall till Centerpartiets förslag till remissyttrande.

Johan Persson (SD) yrkar bifall till Sverigedemokraternas förslag till remissyttrande.

Vanja Karlsson (V) och Christer Larsson (V) yrkar bifall till Vänsterpartiets förslag till remissyttrande.

Efter framställd proposition förklarar ordföranden att kommunfullmäktige beslutat bifalla kommunstyrelsens förslag till remissyttrande.

Votering begärs.

Ordförande förklarar att kommunstyrelsens förslag är huvudförslag och att ett motförslag ska utses bland övriga förslag till remissyttranden.

Kommunfullmäktige

Efter framställd proposition mellan Centerpartiets, Sverigedemokraternas och Vänsterpartiets förslag förklarar ordföranden att kommunfullmäktige beslutat att Centerpartiets förslag till remissyttrande ska vara motförslag till kommunstyrelsens förslag.

Följande voteringsproposition godkänns. Den som bifaller kommunstyrelsens förslag röstar ja. Den som bifaller Centerpartiets förslag röstar nej. Vinner nej har kommunfullmäktige beslutat att utse Centerpartiets förslag till Smedjebackens kommuns remissyttrande.

Vid voteringen avges 26 ja-röster, 6 nej-röster och 5 avstår enligt särskild voteringslista.

Kommunfullmäktige har således beslutat att bifalla kommunstyrelsens förslag.

Mot beslutet reserverar sig Göran Engström (C), Jan Tholerus (C), Sven-Erik Danielsson (C), Mildred Eggen (C), Jan-Erik Lind (MP), Christer Larsson (V), Vanja Larsson (V), Johan Persson (SD) och Tobias Johansson (SD)

Beslutsunderlag

Kommunchefens förslag till remissyttrande

Centerpartiets förslag till remissyttrande

Sverigedemokraternas förslag till remissyttrande

Vänsterpartiets förslag till remissyttrande

Arbetsutskottets förslag 2016-08-23 § 81

Kommunstyrelsens förslag 2016-09-06 § 124